

**دستورالعمل ضوابط و نحوه تشخیص و معرفی کارشناسان رسمی سازمان نظام مهندسی
کشاورزی و منابع طبیعی موضوع تبصره ماده ۲ آئین نامه اجرائی ماده ۳۲ قانون تأسیس
سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران**

- تاریخ تصویب دستورالعمل ۸۳/۱۱/۲۹

- تاریخ تصویب (اصلاحیه شماره ۱) دستورالعمل ۸۴/۷/۷

- تاریخ تصویب (اصلاحیه شماره ۲) دستورالعمل ۸۵/۸/۱۱

فصل اول:

ماده ۱- تعاریف عبارات و کلمات اختصاری:

- سازمان نظام مهندسی کشور : عبارت اختصاری است که به جای سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران استفاده می شود.
- سازمان استان : عبارت اختصاری است که به جای سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان استفاده می شود.
- شورای مرکزی : عبارت اختصاری است که به جای شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران استفاده می شود.
- شورای استان : عبارت اختصاری است که به جای شورای سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی استان استفاده می شود.
- کارشناس رسمی : به کارشناس عضو سازمان نظام مهندسی استان که پروانه کارشناسی رسمی از سازمان دریافت نموده اطلاق می شود.
- کارآموز : متقاضی دریافت پروانه کارشناس رسمی است که پس از پذیرفته شدن در آزمون و مصاحبه مشغول کارآموزی باشد.
- پروانه کارشناس رسمی : مجوز رسمی است که براساس مفاد قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و آئین نامه اجرائی آن ماده ۳۲ مصوب هیأت محترم وزیران به کارشناسان رسمی اعطاء می شود.
- دوره کارآموزی : مدت زمانی است که کارآموز پس از موفقیت در آزمون و مصاحبه تحت نظر کارشناس راهنما فعالیت می کند.
- کارشناس راهنما : کارشناس رسمی است که کارآموز مدت دوره کارآموزی را تحت نظر او انجام وظیفه مینماید.
- کارآموزی : انجام امور کارشناسی رسمی تحت نظر کارشناس راهنما
- کمیته تشخیص صلاحیت : متشکل از افرادی است که مسئولیت تشخیص صلاحیت علمی و فنی کارشناسان رسمی را بعهده دارد.

فصل دوم: ضوابط کارشناس رسمی:

ماده ۲- شرایط متقاضیان دریافت پروانه کارشناس رسمی:

- ۱- داشتن تابعیت ایران
- ۲- نداشتن پیشینه کیفری مؤثر و نداشتن محکومیت انتظامی از بند ۵ به بالا (موضوع ماده ۲۵ قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشور)
- ۳- عدم اعتیاد به مواد مخدر
- ۴- عدم محکومیت به انفصال ابد از خدمات دولتی
- ۵- متدین به دین اسلام و یا یکی از اقلیتهای دینی رسمی کشور
- ۶- داشتن معافیت یا کارت پایان خدمت وظیفه عمومی
- ۷- عضویت در سازمان استان
- ۸- داشتن پروانه اشتغال بکار مهندسی
- ۹- داشتن حداقل ۷ سال تجربه پس از اخذ مدرک کارشناسی
- ۱۰- داشتن حداقل ۵ سال تجربه پس از اخذ مدرک کارشناسی ارشد
- ۱۱- داشتن حداقل ۳ سال تجربه پس از اخذ مدرک دکتری
- ۱۲- داشتن اطلاعات تخصصی و عمومی در گرایش که داوطلب کارشناسی در آن است
- ۱۳- موفقیت در آزمون علمی تخصصی و مصاحبه
- ۱۴- گذراندن دوره کارآموزی و آموزشتوجیهی
- ۱۵- برخورداری از سلامتی

تبصره ۱- مرجع استعلام پیشینه کیفری نیروی انتظامی و عدم اعتیاد و برخورداری از سلامتی درمانگاههای و آزمایشگاههای دولتی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

تبصره ۲- هر گاه در گرایش کارشناسی رسمی مورد نیاز دوره تحصیلی کارشناسی یا بالاتر وجود نداشته باشد دارندگان مدرک تحصیلی در رشته های مرتبط با داشتن ۱۰ سال سابقه تجربی در آن رشته و شرکت در آزمون می توانند متقاضی اخذ پروانه کارشناس رسمی آن گرایش گردند.

تبصره ۳- دارندگان مدرک دکتری با داشتن حداقل ۱۰ سال سابقه عضویت هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات تحقیقاتی دستگاههای اجرائی و اعضاء سازمان با رتبه خبره و ممتاز رتبه بندی خدمات مشاوره از شرکت در آزمون تخصصی معاف می باشند.

ماده ۳- متقاضیان واجد شرایط ماده ۲ این دستورالعمل جهت دریافت پروانه کارشناس رسمی باید تقاضای کتبی خود را طبق فرم درخواست به همراه مدارک لازم به سازمان استان ارائه کنند.

ماده ۴- محتوای فرم درخواست بشرح زیر می باشد:

- ۱- مشخصات کامل متقاضی (نام، نام خانوادگی، نام پدر، تاریخ تولد، شماره شناسنامه، محل صدور شناسنامه و کد ملی)
- ۲- آدرس دقیق محل اقامت و کد پستی
- ۳- تعهد به عدم اعتیاد به مواد مخدر
- ۴- تصریح به نداشتن سوء پیشینه
- ۵- رشته و گرایش تحصیلی
- ۶- گرایش مورد درخواست پروانه کارشناسی رسمی
- ۷- استان مورد درخواست برای فعالیت کارشناسی
- ۸- مشخصات کامل دو نفر معرف
- ۹- مدارک مورد نیاز

۱۰- ارائه رسید، پرداخت حقوق متعلقه سازمان (حق عضویت، پروانه اشتغال، رتبه بندی و ...) تبصره - سازمان نظام مهندسی کشور فرم درخواست طبق مفاد این ماده تهیه و به استانها ارسال می نماید.

ماده ۵- مدارک مورد نیاز عبارتند از:

- ۱- فتوکپی مدرک تحصیلی
- ۲- فتوکپی شناسنامه
- ۳- رسید پرداخت هزینه آزمون
- ۴- گواهی عدم سوء پیشینه
- ۵- گواهی عدم اعتیاد به مواد مخدر
- ۶- فتوکپی کارت عضویت
- ۷- فتوکپی معافیت یا کارت پایان خدمت
- ۸- فتوکپی پروانه اشتغال بکار مهندسی
- ۹- سه قطعه عکس

۱۰- ارائه رسید پرداخت حقوق متعلقه سازمان (حق عضویت، پروانه اشتغال، تشخیص صلاحیت و رتبه بندی، تمدید، تجدید پروانه اشتغال و ...)

تبصره ۱- متقاضیان دریافت پروانه کارشناس رسمی می توانند پس از قبولی در آزمون و مصاحبه مربوطه نسبت به ارائه گواهی عدم سوء پیشینه و گواهی عدم اعتیاد به مواد مخدر اقدام نمایند.
تبصره ۲- شرکت متقاضیان قبول و پذیرفته شده در مراحل آزمون و مصاحبه کارشناس رسمی در دوره آموزش توجیهی یا کارآموزی و صدور پروانه کارشناس رسمی برای آنان منوط به ارائه گواهی عدم سوء پیشینه و گواهی عدم اعتیاد به مواد مخدر توسط متقاضیان مزبور می باشد.

ماده ۶- پرداخت هزینه برگزاری آزمون، آموزش توجیهی، بازآموزی و نوآموزی، صدور، تمدید و تجدید پروانه کارشناس رسمی بعهده متقاضی پروانه کارشناس رسمی سازمان می باشد.

ماده ۷- میزان هزینه برگزاری آزمون، صدور، تمدید پروانه کارشناس رسمی، دوره آموزش توجیهی و دوره های بازآموزی و نوآموزی سالانه به تصویب شورای مرکزی می رسد.

ماده ۸- هزینه صدور پروانه کارشناسی رسمی در سه سال اول (۸۶-۸۵-۸۴) اجرا مبلغ پانصد هزار ریال می باشد. تبصره - هزینه صدور پروانه کارشناسی رسمی از سال ۸۷ سالانه توسط شورای مرکزی تعیین میگردد.

ماده ۹- هزینه تمدید پروانه کارشناس رسمی تا پایان سال ۸۶ مبلغ یکصد و پنجاه هزار ریال می باشد.

ماده ۱۰- هزینه برگزاری آزمون کارشناس رسمی در سه سال اول (۸۶-۸۵-۸۴) اجرا مبلغ یکصد و پنجاه هزار ریال می باشد.

تبصره - هزینه برگزاری آزمون کارشناس رسمی از سال ۸۷ سالانه توسط شورای مرکزی تعیین میگردد.

ماده ۱۱- هزینه برگزاری آزمون، دوره های آموزش «توجیهی، بازآموزی و نوآموزی» صدور، تمدید و تجدید پروانه کارشناس رسمی به حسابجاری که توسط سازمان مرکزی اعلام میشود واریز می گردد.

ماده ۱۲- متقاضیان مکلف اند فرم درخواست را پس از تکمیل به همراه مدارک لازم به دبیرخانه سازمان استان تحویل و شماره ثبت درخواست را دریافت کنند.

ماده ۱۳- دبیرخانه سازمان استان مکلف است فرم درخواست را بانضمام مدارک لازم از متقاضی شرکت در آزمون کارشناس رسمی دریافت و شماره ثبت درخواست را به متقاضی اعلام کند.

ماده ۱۴- پروانه کارشناس رسمی در گرایشهای زیر صادر می گردد:

- ۱- گرایش کشاورزی
- ۲- گرایش منابع طبیعی
- ۳- گرایش دامپروری
- ۴- گرایش شیلات و آبزیان
- ۵- گرایش محیط زیست
- ۶- گرایش آب و آبیاری و زهکشی
- ۷- گرایش صنایع تکمیلی و تبدیلی محصولات کشاورزی
- ۸- گرایش ماشینهای کشاورزی

ماده ۱۵- دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر در رشته های تحصیلی شرح زیر می توانند متقاضی پروانه کارشناس رسمی در گرایش کشاورزی گردند:

- ۱- کشاورزی عمومی
- ۲- مهندسی تولیدات گیاهی
- ۳- زراعت
- ۴- زراعت و اصلاح نباتات
- ۵- باغبانی
- ۶- آگرونومی
- ۷- خاکشناسی
- ۸- گیاهپزشکی
- ۹- آموزش ترویج کشاورزی
- ۱۰- اقتصاد کشاورزی
- ۱۱- مهندسی کشاورزی
- ۱۲- تولیدات باغی
- ۱۳- مدیریت توسعه روستائی
- ۱۴- مهندسی فضای سبز
- ۱۵- اصلاح نباتات
- ۱۶- بیوتکنولوژی

ماده ۱۶- دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر در رشته های تحصیلی شرح زیر می توانند متقاضی پروانه کارشناس رسمی در گرایش منابع طبیعی گردند.

- ۱- جنگلداری
- ۲- منابع طبیعی
- ۳- مرتع و آبخیزداری

- ۴- مرتعداری
- ۵- آبخیزداری
- ۶- صنایع چوب
- ۷- تکنولوژی جنگلداری
- ۸- جنگلداری و اقتصاد جنگل
- ۹- احیاء مناطق خشک و کوهستانی
- ۱۰- مدیریت مناطق بیابانی
- ۱۱- مدیریت مناطق کویری
- ۱۲- بیابان زدائی

ماده ۱۷- دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر در رشته های تحصیلی شرح زیر می توانند متقاضی پروانه کارشناس رسمی در گرایش مهندسی آب و آبیاری و زهکشی گردند.

- ۱- آبیاری و آبادانی
- ۲- آبیاری و زهکشی
- ۳- مهندسی آب
- ۴- تأسیسات آبیاری
- ۵- مهندسی آب و خاک

ماده ۱۸- دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر در رشته محیط زیست می توانند متقاضی پروانه کارشناس رسمی در گرایش محیط زیست گردند.

- ۱- محیط زیست
- ۲- برنامه ریزی ، مدیریت و آموزش محیط زیست
- ۳- مهندسی طراحی محیط زیست

ماده ۱۹- دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر در رشته تحصیلی شرح زیر می توانند متقاضی پروانه کارشناس رسمی در گرایش شیلات و آبزیان گردند.

- شیلات

ماده ۲۰- دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر در رشته های تحصیلی شرح زیر می توانند متقاضی پروانه کارشناس رسمی در گرایش دامپروری گردند:

- ۱- علوم دامی
- ۲- طیور
- ۳- زنبور عسل
- ۴- دامپروری
- ۵- ژنتیک و اصلاح نژاد دام
- ۶- بهداشت و تغذیه دام
- ۷- مهندسی تولیدات دامی

ماده ۲۱- دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر در رشته های تحصیلی شرح زیر می توانند متقاضی پروانه کارشناس رسمی در گرایش ماشین های کشاورزی گردند:

- ۱- مهندسی ماشینهای کشاورزی
- ۲- ماشین آلات کشاورزی
- ۳- مهندسی مکانیک ماشینهای کشاورزی
- ۴- مکانیزاسیون

ماده ۲۲- دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی و بالاتر در رشته های تحصیلی شرح زیر می توانند متقاضی پروانه کارشناس رسمی در گرایش صنایع تکمیلی و تبدیلی محصولات کشاورزی گردند.

- ۱- مهندسی علوم و صنایع غذایی
- ۲- مهندسی صنایع تبدیلی کشاورزی
- ۳- مهندسی صنایع فرآورده های کشاورزی

ماده ۲۳- تشخیص صلاحیت علمی تخصصی و تجربی کارشناسان رسمی با روشهای زیر انجام می شود:

- ۱- آزمون علمی تخصصی گرایش مورد درخواست
- ۲- مصاحبه

تبصره - از متقاضیان پس از موفقیت در آزمون برای حضور در مصاحبه دعوت بعمل می آید.

ماده ۲۴- متقاضیان دریافت پروانه کارشناس رسمی پس از موفقیت در آزمون ، مصاحبه و شرکت در دوره آموزش توجیهی و طی دوره کارآموزی برای دریافت پروانه کارشناس رسمی با حضور اعضای شورای مرکزی با قرائت سوگند نامه در پیشگاه قرآن کریم و امضاء آن اداء سوگند کنند.

- ۱- پروانه کارشناس رسمی پس از اداء سوگند و امضاء سوگند نامه به کارشناس رسمی اعطاء می گردد.
- ۲- پیروان سایر ادیان رسمی می توانند در پیشگاه کتاب آسمانی خود سوگند یاد کنند.

ماده ۲۵- متن سوگند نامه:

من در پیشگاه قرآن کریم به خداوند قادر متعال سوگند یاد می کنم در اموری که برای کارشناسی به من رجوع می شود، پروردگار یکتا را حاضر و ناظر دانسته و نظر کارشناسی خود را نسبت به مواردی که به اینجانب ارجاع شده اظهار کرده و مطلبی را مکتوم ندارم و برخلاف واقع چیزی نگویم و ننویسم و اسراری که در خلال انجام کارشناسی از آنها مطلع شده ام حفظ کنم و رازدار و امین باشم.

ماده ۲۶- سازمان نظام مهندسی کشور از طریق سازمانهای استان هر سه سال یکبار براساس مفاد این دستورالعمل از بین اعضای حقیقی واجد شرایط از طریق برگزاری آزمون ، علمی تخصصی و تشخیص صلاحیت اخلاقی و طی دوره های آموزش توجیهی و کارآموزی کارشناس رسمی انتخاب و به آنان پروانه کارشناس رسمی اعطاء می کند.

تبصره ۱- از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل آزمون ، علمی تخصصی برای سه دوره اول هر سال یکبار و از سال سوم هر سه سال یکبار برگزار می شود.

تبصره ۲- برگزاری آزمون، علمی تخصصی براساس برنامه زمانبندی که به تصویب شورای آموزشی سازمان نظام مهندسی کشور مرکزی میرسد انجام خواهد شد.

ماده ۲۷- صدور پروانه برای کارشناسان رسمی سازمان فقط برای یک گرایش کارشناسی مجاز می باشد.

ماده ۲۸- پروانه کارشناس رسمی حاوی اطلاعات زیر می باشد:

- ۱- نام و نام خانوادگی
- ۲- نام پدر
- ۳- شماره نظام مهندسی
- ۴- شماره کارشناسی رسمی
- ۵- عنوان گرایش کارشناسی رسمی

ماده ۲۹- مدت اعتبار پروانه کارشناس رسمی یک سال می باشد و سالیانه توسط سازمان استان تمدید و پس از پنج سال تجدید میگردد.

تبصره ۱- هزینه تمدید و تجدید پروانه کارشناس رسمی توسط شورای مرکزی سالیانه تصویب و ابلاغ می گردد.
تبصره ۲- هزینه تمدید اعتبار پروانه کارشناس رسمی به حساب جاری سازمان استان واریز می گردد.

ماده ۳۰- سازمان مرکزی برای کارشناسان رسمی سازمان شماره کارشناسی رسمی صادر و در دفتر مربوطه ثبت می کند.

تبصره - شماره کارشناس رسمی از سه بخش کد استان ، کد سال دریافت پروانه کارشناس رسمی و شماره کارشناس رسمی بشرح زیر تشکیل می گردد:
۱- کد استان دو رقم..

۲- کد سال دریافت پروانه کارشناس رسمی چهار رقم....

۳- شماره کارشناس رسمی پنج رقم.....

ماده ۳۱- تمدید و تجدید پروانه کارشناس رسمی منوط به ارائه رسید پرداخت حق عضویت سالانه، هزینه تمدید، تجدید و درصد سهم سازمان از حق الزحمه کارشناس رسمی می باشد.

تبصره ۱- تمدید پروانه کارشناس رسمی توسط سازمان استان طبق دستورالعملی که از طرف سازمان مرکزی اعلام می گردد انجام میشود.

تبصره ۲- صدور و تجدید پروانه کارشناس رسمی توسط سازمان مرکزی انجام میشود.

تبصره ۳- درصد سهم سازمان از حق الزحمه کارشناس رسمی توسط شورای مرکزی سالیانه تعیین و اعلام می گردد.

تبصره ۴- نحوه تشکیل و ضبط پرونده متقاضیان دریافت پروانه کارشناس رسمی سازمان طبق دستورالعملی خواهد بود که توسط سازمان مرکزی تهیه و به سازمانهای استان اعلام می گردد.

ماده ۳۲- عدم موفقیت در آزمون، مصاحبه و کارآموزی داوطلبان در یک دوره مانع از تقاضای مجدد آنان برای پروانه کارشناسی رسمی نخواهد بود.

ماده ۳۳- اعضاء سازمان که موفق به دریافت پروانه کارشناس رسمی می گردند فقط مجاز به فعالیت در محدوده جغرافیایی استانی هستند که عضویت نظام مهندسی آن استان را دارا می باشند.

ماده ۳۴- صدور پروانه کارشناس رسمی توسط سازمان مرکزی فقط برای فعالیت در محدوده جغرافیایی یک استان صادر و موضوع در متن پروانه کارشناس رسمی قید می گردد.

ماده ۳۵- سازمان استان مکلف است در صورت انتقال عضو که دارای پروانه کارشناس رسمی است از آن استان به استان دیگر ضمن اخذ پروانه کارشناس رسمی عضو منتقله مراتب را جهت ابطال پروانه کارشناس رسمی و صدور پروانه کارشناس رسمی جدید برای استان مقصد با ارسال پروانه کارشناس رسمی عضو به سازمان مرکزی اعلام نماید. تبصره ۱- پرونده کارشناس رسمی به همراه پرونده عضو منتقله توسط سازمان استان مبداء به سازمان استان مقصد جهت ضبط سوابق کارشناسرسمی ارسال می گردد.

تبصره ۲- نحوه ابطال و صدور مجدد پروانه کارشناس رسمی توسط سازمان مرکزی بشرح زیر می باشد:

- ۱- پروانه کارشناس رسمی عضو منتقل شده پس از ارسال توسط سازمان استان ابطال می گردد.
 - ۲- پروانه کارشناس رسمی برای عضو منتقل شده جهت فعالیت درحوزه استان مقصد با تغییر کد استان شماره کارشناس رسمی و درج محدوده جغرافیایی استان جدید صادر و در اختیار کارشناسرسمی گذاشته می شود.
 - ۳- در دفتر ثبت شماره کارشناسرسمی کد استان اصلاح می گردد.
- تبصره ۳- سازمان مرکزی در شرایط زیر اقدام به ابطال پروانه کارشناس رسمی سازمان می نماید.
- الف - لغو عضویت کارشناس رسمی سازمان

ب - محرومیت موضوع بند ح ماده ۲۵ قانون تأسیس (محرومیت دائم از اشتغال به حرفه مهندسی کشاورزی در تمام کشور با تأیید هیأت عالی انتظامی و هیأت های انتظامی رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه ای)

ج - سوء پیشینه کیفری مؤثر

د - اعتیاد به مواد مخدر

ه - رسیدن به سن ۷۵ سال

و - فوت کارشناس رسمی

ماده ۳۶- کارشناسان رسمی که سوگند یاد نموده اند در تجدید پروانه از یادکردن سوگند معاف خواهند بود.

ماده ۳۷- حداکثر سن برای فعالیت کارشناسان رسمی سازمان ۷۵ سال میباشد.

فصل سوم - کمیته تشخیص صلاحیت:

ماده ۳۸- کمیته تشخیص صلاحیت متقاضیان پروانه کارشناس رسمی سازمان استان متشکل از پنج نفر بشرح زیر می باشد:

۱- رئیس سازمان استان به نمایندگی از طرف شورای استان

۲- معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان استان

۳- سه نفر کارشناس صاحب نظر با حداقل ۱۰ سال سابقه به انتخاب شورای استان

تبصره - رییس سازمان استان و معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان استان به ترتیب سمت ریاست و دبیر کمیته موضوع این ماده را بعهده دارند.

ماده ۳۹- سه نفر کارشناس موضوع بند ۳ ماده ۳۷ برای مدت دو سال انتخاب می گردند.

تبصره - انتخاب مجدد سه نفر کارشناس کمیته تشخیص صلاحیت در صورت تأیید شورای استان بلامانع است.

ماده ۴۰- وظایف کمیته تشخیص صلاحیت:

۱- تشخیص صلاحیت متقاضیان طبق مفاد تبصره ماده ۲ آئین نامه اجرائی ماده ۳۲

۲- نظارت در برگزاری آزمون و کارآموزی متقاضیان

- ۳- بررسی و تأیید گزارش کارشناسان راهنما در ارتباط با کارآموز و ارسال آن به سازمان مرکزی
۴- نظارت بر جمع آوری مهر و موم و ارسال اوراق پاسخ نامه آزمون به سازمان مرکزی

ماده ۴۱- کمیته تشخیص صلاحیت مسئولیت تطبیق شرایط متقاضی کارشناس رسمی را با مفاد این دستورالعمل و آیین نامه اجرایی ماده ۳۲ قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشور بعهدده دارد

ماده ۴۲- تصمیمات کمیته تشخیص صلاحیت با حداقل ۳ رأی موافق معتبر است.

ماده ۴۳- جلسات کمیته تشخیص صلاحیت به دعوت رئیس سازمان استان تشکیل می گردد.

فصل چهارم - آزمون تشخیص صلاحیت علمی تخصصی و تجربی نحوه برگزاری و نظارت بر آنها:

ماده ۴۴- آزمون اطلاعات علمی تخصصی در گرایش های ماده ۱۴ بصورت کتبی و تست چهارجوابی می باشد.
تبصره - شرط قبولی در آزمون کسب ۶۰ درصد امتیاز آزمون می باشد.

ماده ۴۵- سؤالات آزمون علمی تخصصی از دروس دانشگاهی مقطع کارشناسی مرتبط با گرایش کارشناسی رسمی مربوط از منابع کتب دانشگاهی انتخاب می گردد.

ماده ۴۶- اعلام نتیجه قبولی آزمون کتبی ظرف ۲ ماه از تاریخ اخذ آزمون می باشد.

ماده ۴۷- نتیجه مصاحبه حداکثر ۲ ماه پس از تاریخ انجام مصاحبه اعلام می گردد.

ماده ۴۸- معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان استان با همکاری کمیته تشخیص صلاحیت کارشناسان رسمی مسئولیت برگزاری آزمونهای کتبی را بعهدده دارد.

تبصره - در خاتمه آزمون معاون آموزشی، فنی و پژوهشی با نظارت کمیته تشخیص صلاحیت کارشناسان رسمی سازمان اوراق آزمون را جمع آوری، لاک و مهر نموده و به همراه یک نسخه از صورتجلسات شروع و خاتمه آزمون و تعداد حاضرین و غائبین در آزمون به سازمان مرکزی تسلیم می نماید.

ماده ۴۹- مصاحبه از پذیرفته شدگان آزمون تشخیص صلاحیت علمی تخصصی متقاضیان توسط سازمان مرکزی انجام می شود.

ماده ۵۰- اعضای گروه مصاحبه کنندگان از متقاضیان دریافت پروانه کارشناسی رسمی به پیشنهاد رییس سازمان مرکزی توسط شورای مرکزی انتخاب می شوند.

تبصره - تعداد اعضای گروه مصاحبه کننده حداقل سه و حداکثر ۵ نفر می باشد.

ماده ۵۱- معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان مرکزی مکلف است پس از وصول اوراق آزمون نتایج آزمون و اسامی قبول شدگان گرایش های هشت گانه این دستورالعمل را استخراج و جهت تأیید به شورای مرکزی اعلام نماید.

ماده ۵۲- تاریخ برگزاری آزمون توسط سازمان مرکزی حداقل ۳ ماه قبل از برگزاری به سازمان استان جهت اطلاع رسانی بموقع به اعضای سازمان اعلام می گردد.

ماده ۵۳- معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان نظام مهندسی کشور مسئولیت تهیه سئوالات آزمون علمی تخصصی و نظارت بر انجام آزمون کارشناس رسمی سازمان های استان را بعهده دارد.

ماده ۵۴- آزمون در یک روز و بطور همزمان در کلیه استان ها برگزار می گردد.

ماده ۵۵- سئوالات آزمون پس از تهیه در پاکت لاک و مهر شده تحویل نماینده اعزامی سازمان های استان می شود.

ماده ۵۶- فرم پاسخ سئوالات آزمون توسط معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان مرکزی تهیه و در اختیار سازمان های استان گذاشته می شود.

ماده ۵۷- سازمان استان برای داوطلبان آزمون کارشناس رسمی کارت ورود به جلسه آزمون تهیه و صادر میکند. تبصره - حضور در جلسات آزمون صرفا با ارائه کارت ورود به جلسه آزمون مجاز می باشد.

ماده ۵۸- در کارت ورود به جلسه آزمون لازم است موارد ذیل درج گردد.

۱- نام و نام خانوادگی متقاضی

۲- شماره نظام مهندسی

۳- گرایش کارشناسی مورد درخواست

۴- شماره داوطلب

۵- شماره شناسنامه

۶- نام پدر

۷- عکس متقاضی

ماده ۵۹- داوطلب مکلف است مندرجات کارت ورود به جلسه (شماره داوطلب) را در محل مشخص در برگه آزمون درج کند.

ماده ۶۰- مسئولیت حفاظت از سئوالات آزمون بعهده معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان استان می باشد. تبصره - معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان استان موظف است لاک و مهر پاکت سئوالات آزمون را در حضور کمیته تشخیص صلاحیت سازمان استان باز و نسبت به تکثیر آن اقدام و مراتب را صورتجلسه و در سوابق نگهداری کند.

ماده ۶۱- شرکت کنندگان در آزمون کارشناس رسمی می توانند حداکثر ظرف ۱۵ روز از تاریخ اعلام نتایج اعتراض خود را کتبا جهت انعکاس به سازمان مرکزی به سازمان استان اعلام کنند.

تبصره - معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان مرکزی موظف است پس از وصول اعتراض ظرف مدت ۱۵ روز به موضوع رسیدگی و نتیجه را کتبا به متقاضی اعلام کند.

ماده ۶۲- شورای آموزشی مسئول رسیدگی به اعتراض شرکت کنندگان در آزمون کارشناس رسمی می باشد.

فصل پنجم - کارآموزی:

ماده ۶۳- کارشناسان داوطلب دریافت پروانه اشتغال کارشناس رسمی پس از شرکت در آزمون، انجام مصاحبه و انتخاب بعنوان کارشناس رسمی موظفند دوره کارآموزی خود را زیر نظر کارشناس راهنما که از طرف کمیته تشخیص صلاحیت موضوع این دستورالعمل مشخصی گردد با موفقیت طی کند.

ماده ۶۴- دوره کارآموزی بمدت یکسال می باشد و حسب نظر کمیته تشخیص صلاحیت موضوع این دستورالعمل و براساس گزارش کارشناس راهنما بمدت یکسال قابل تمدید است.

ماده ۶۵- از سال ۸۴ لغایت ۸۹ کارشناسان رسمی انتخاب شده می توانند بجای انجام کارآموزی در یک دوره آموزش کاربردی کارشناسان رسمی شرکت کنند.

تبصره ۱- مدت دوره آموزش کاربردی موضوع این ماده بجای هر ماه کارآموزی ۶ ساعت و بجای یکسال کارآموزی ۷۲ ساعت می باشد.

تبصره ۲- به کارشناسان رسمی انتخاب شده پس از شرکت در دوره آموزش موضوع این ماده و موفقیت در آزمون پایان دوره با کسب ۶۰ درصد امتیاز آزمون گواهی طی دوره آموزش اعطاء می گردد.

تبصره ۳- ارائه گواهی گذراندن دوره آموزش موضوع این ماده بمنزله طی دوره کارآموزی می باشد.

ماده ۶۶- معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان نظام مهندسی کشور مسئول تهیه سرفصل دوس و برنامه های دوره آموزش کاربردی کارشناسان رسمی سازمان و ابلاغ آن به استانها برای اجرا می باشد.

ماده ۶۷- معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان استان مسئول برگزاری دوره آموزش کاربردی کارشناسان رسمی می باشد.

ماده ۶۸- کارشناس راهنما باید حداقل ۵ سال سابقه کار کارشناسی رسمی باشد.

ماده ۶۹- وظایف کارآموز عبارت است از انجام امور کارشناسی، آموزش و مطالعه قوانین و مقررات مربوط و شناخت وظائف کارشناسی که از طرف کارشناس راهنما به وی محول می شود.

ماده ۷۰- کارشناس راهنما موظف است نظر خود را نسبت به کارآموز در مقاطع سه ماهه به کمیته تشخیص صلاحیت کارشناس رسمی سازمان استان جهت انعکاس به سازمان مرکزی اعلام کند.

ماده ۷۱- پروانه کارشناس رسمی برای کارآموزان پس از طی دوره کارآموزی و اعلام نظر کارشناس راهنما مبنی بر توانایی کارآموز برای انجام امور کارشناسی توسط سازمان مرکزی صادر خواهد شد.

فصل ششم - آموزش و بازآموزی کارشناسان رسمی:

ماده ۷۲- متقاضیانی که مراحل آزمون و مصاحبه را با موفقیت به پایان رسانده اند قبل از شروع کارآموزی باید در یک دوره آموزش توجیهی یک روزه شرکت کنند.

ماده ۷۳- دوره های بازآموزی و نوآموزی بصورت کلاس آموزشی، کارگاه آموزشی، سمینار و کنفرانس برگزار می گردد.

ماده ۷۴- شرکت در دوره های بازآموزی و نوآموزی برای کارشناسان رسمی سازمان الزامی می باشد.

ماده ۷۵- معاونت آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان استان مکلف است دوره های بازآموزی و نوآموزی ادواری کارشناسان رسمی سازمان را در گرایشهای کارشناسی با هماهنگی معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان مرکزی برنامه ریزی و اجرا کند.

ماده ۷۶- تمدید پروانه کارشناسرسمی منوط به طی دوره های بازآموزی و نوآموزی می باشد.

ماده ۷۷- برگزاری دوره های بازآموزی و نوآموزی کارشناسان رسمی طبق دستورالعملی خواهد بود که توسط معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان نظام مهندسی کشور تهیه و به تصویب شورای مرکزی سازمان می رسد.

ماده ۷۸- معاون آموزشی، فنی و پژوهشی سازمان نظام مهندسی کشور هزینه دوره های آموزشی را تعیین و اعلام می کند.

فصل هفتم - وظایف کارشناسان رسمی و حدود صلاحیت آنها:

ماده ۷۹- وظائف کارشناس رسمی بشرح زیر میباشد:

- ۱- رعایت مفاد آئین نامه اجرائی ماده ۳۲ قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشور و این دستورالعمل.
- ۲- از قبول مستقیم کار کارشناسی از مراجع درخواست کننده خودداری کند.
- ۳- فقط در محدوده صلاحیت مندرج در پروانه کارشناسی خود مسئولیت کارشناسی را قبول کند.
- ۴- چنانچه انجام کارشناسی را خارج از محدوده صلاحیت خود تشخیص دهد فوراً ادامه کار را متوقف و مراتب را کتبا به سازمان استان و مرجع درخواست کننده اطلاع دهد.
- ۵- در انجام وظایف محوله دقت کافی نموده و بهترین نظر کارشناسی و تخصصی خود را در گزارش کارشناسی لحاظ و ارائه کند.

۶- وظایف ارجاعی را در مهلت مقرر و یا با موافقت مرجع درخواست کننده در مهلت تمدید شده انجام دهد.

۷- در بررسیهای تخصصی و کارشناسی و همچنین در تدوین و تنظیم گزارش کارشناسی خود از معیارها و موازین معتبر فنی و تخصصی استفاده کند.

۸- در صورت قبول امر کارشناسی از انجام آن امتناع نکند.

تبصره - کارشناس رسمی در صورت داشتن عذر موجه و پس از اعلام آن بصورت کتبی به سازمان استان و تأیید سازمان استان مبنی بر موجه بودن آن می تواند از ادامه کار استعفاء دهد.

۹- در گزارشهای کارشناسی رعایت بی طرفی کامل را بنماید.

۱۰- حقیقت را ابراز کند، تمام حقیقت را ابراز کند و چیزی را خلاف حقیقت ابراز ننماید.

۱۱- در صورت کشف جهات رد کار کارشناسی موضوع ماده ۹ آئین نامه اجرائی ماده ۳۲ قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشور مراتب را به سازمان استان و مرجع درخواست کننده کتباً اطلاع و از ادامه انجام کار کارشناسی استعفا کند.

۱۲- از قبول هدیه یا هر وجهی از مرجع درخواست کننده و یا هر طرف دیگر ذینفع در نتیجه کارشناسی خودداری کند.

۱۳- انجام کار کارشناسی از وظایف کارشناس رسمی می باشد و لازم است وی چه به صورت انفرادی و چه بعنوان عضو گروه کارشناسی رأساً خود آنرا انجام دهد و مجاز به انتقال وظیفه به شخص یا اشخاص دیگر حتی اگر آنان دارای پروانه کارشناس رسمی باشند نمی باشد.

تبصره - تخلف از مفاد این ماده مشمول مجازات انتظامی برای مرتکب آن می باشد.

۱۴- اظهار نظر کارشناسی باید مستدل و صریح باشد و کارشناس رسمی مکلف است نکات و توضیحاتی که برای تبیین نظریه ضروری است بطور کامل در آن منعکس کند.

۱۵- کارشناس رسمی موظف است در حدود صلاحیت خود نظر کارشناسی را بطور کتبی تنظیم و به سازمان استان جهت تحویل به مراجع درخواست کننده تسلیم کند.

تبصره - کارشناس رسمی موظف است یک نسخه از گزارش تسلیمی به سازمان استان را برای مدت ۳ سال بعد از تاریخ تسلیم نزد خود نگهداری کند.

ماده ۸۰- ارجاع امر کارشناسی از ناحیه مراجع قضایی به کارشناسان رسمی تابع مواد ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹ قانون آئین دادرسی مدنی مصوب ۷۹/۹/۲۱ بشرح پیوست یک می باشد.

ماده ۸۱- کارشناس رسمی موظف اند در امور ارجاعی در صورت وجود جهات رد، موضوع را بطور کتبی به مرجع درخواست کننده و سازمان نظام مهندسی استان اعلام و از انجام امور کارشناسی امتناع نماید. در غیر اینصورت متخلف محسوب میشود.

تبصره - جهات رد کارشناس رسمی همان جهات رد دادرسی مندرج در مواد ۹۱، ۹۲ و ۲۶۱ قانون آئین دادرسی مدنی مصوب ۷۹/۹/۲۱ بشرح پیوست دو می باشد.

ماده ۸۲- در مواردی مانند انجام معاملات که مستلزم تعیین قیمت عادلانه روز از طرف کارشناس رسمی است نظریه اعلام شده حداکثر تا شش ماه از تاریخ صدور معتبر خواهد بود.

ماده ۸۳- حدود صلاحیت کارشناس رسمی سازمان های استان در گرایش های موضوع ماده ۱۴ این دستورالعمل:

- ۱- بررسی، محاسبه و کنترل محاسبات طرحها و پروژه ها
- ۲- بررسی و برآورد هزینه های اجرائی طرحها و پروژه های
- ۳- بررسی و تشخیص نواقص طراحی و اجرائی طرحها و پروژه ها
- ۴- بررسی ارزیابی، تشخیص خسارت و برآورد خسارت های وارده به مزارع، باغات و واحدهای دامپروری، مزارع آبی پروری، حیات وحش، منابع طبیعی، محیط زیست، منابع دامی و سازه های وابسته
- ۵- بررسی و اظهار نظر در مورد حوادث منجر به خسارت در بخش کشاورزی
- ۶- اظهار نظر در مورد گزارشهای فنی مرتبط با گرایش های موضوع ماده ۱۴ این دستورالعمل
- ۷- ارزیابی بهای زمین های مزروعی و باغات و تعیین قیمت آنها
- ۸- ارزیابی و تعیین اجاره بها و حق بهره برداری، اراضی مزروعی، باغات، واحدهای تولیدی صنایع کشاورزی و واحدهای دامپروری، مزارع آبی پروری

- ۹- رسیدگی به اختلافات ناشی از قراردادهای بیمانکاری، مهندسین مشاور با کارفرمایان حکمیت و اظهار نظر در مورد مسائل فنی و مالی آنها در محدوده طرحهای مرتبط با گرایش های موضوع ماده ۱۴ این دستورالعمل
- ۱۰- رسیدگی به اختلافات ناشی از قراردادهای طراحی، اجرا و نظارت، مدیریت و حکمیت و اظهار نظر در مورد مسائل فنی و مالی و مدیریتی آنها در محدوده طرحها و پروژه ها
- ۱۱- رسیدگی به اسناد مناقصه و مزایده طرحها و پروژه ها اعم از دولتی و خصوصی و اظهار نظر و حکمیت در مورد آنها
- ۱۲- نظارت بر جریان تحویل موقت و قطعی طرحها و پروژه ها اعم از دولتی و غیر دولتی
- ۱۳- اظهار نظر در خصوص مسائل تفکیک و افزاز اراضی کشاورزی و منابع طبیعی
- ۱۴- بررسی، ارزیابی و تعیین قیمت تأسیسات انتقال آب، آبیاری و زهکشی
- ۱۵- بررسی، ارزیابی و تعیین قیمت ماشین ها و ادوات کشاورزی و منابع طبیعی
- ۱۶- بررسی و تشخیص علل خرابی و تعیین خسارت ماشین ها و ادوات کشاورزی و منابع طبیعی
- ۱۷- بررسی، ارزیابی و تعیین اجاره بها و اجرت المثل ماشین ها و ادوات کشاورزی و منابع طبیعی
- ۱۸- بررسی، ارزیابی و تعیین اجاره بهای سیستم های گلخانه ای تولید سبزی و صیفی، میوه و گل و گیاه زینتی
- ۱۹- بررسی و تشخیص علل خسارت و تعیین خسارت وارده به سیستم های گلخانه ای تولید سبزی و صیفی، میوه و گل و گیاه زینتی
- ۲۰- بررسی و ارزیابی و اظهار نظر کارشناسی در مورد مسائل فنی مربوط به فعالیت های خاکشناسی و حاصلخیزی اراضی کشاورزی
- ۲۱- بررسی و ارزیابی و اظهار نظر کارشناسی در مورد مسائل فنی مربوط به فعالیت های آبرسانی، آبیاری و زهکشی و سیستم های نوین آبیاری
- ۲۲- بررسی، ارزیابی و تعیین اجاره بها و حق بهره برداری از تأسیسات آبرسانی، آبیاری و زهکشی و سیستم های نوین آبیاری
- ۲۳- بررسی ارزیابی، تشخیص خسارت و برآورد خسارت های وارده به تأسیسات آبرسانی، آبیاری و زهکشی و سیستم های نوین آبیاری
- ۲۴- بررسی، ارزیابی و اظهار نظر کارشناسی در مورد مسائل فنی مربوط به منابع طبیعی (جنگل، مرتع، آبخیز)
- ۲۵- بررسی، ارزیابی و اظهار نظر کارشناسی در مورد مسائل فنی مربوط به محیط زیست و مناطق چهارگانه
- ۲۶- بررسی، ارزیابی و اظهار نظر کارشناسی در مورد مسائل فنی مربوط به فعالیتهای مکانیزاسیون، ماشین های کشاورزی، ادوات کشاورزی، ماشین های صنایع غذایی
- ۲۷- بررسی، ارزیابی و اظهار نظر کارشناسی در مورد مسائل فنی مربوط به فعالیت های نگهداری و بسته بندی محصولات کشاورزی
- ۲۸- بررسی، ارزیابی و اظهار نظر در مورد مسائل فنی مربوط به فعالیت های شیلات و آبزیان
- ۲۹- بررسی، ارزیابی و اظهار نظر کارشناسی در مورد مسائل فنی مربوط به فعالیت های دامپروری
- ۳۰- ارزیابی بهای اراضی منابع طبیعی و تعیین قیمت آنها
- ۳۱- ارزیابی و تعیین قیمت تمام شده تولیدات محصولات فرآوری شده کشاورزی
- ۳۲- بررسی، ارزیابی و اظهار نظر کارشناسی در مورد ضایعات کشاورزی (زراعی و باغی)، دامی و شیلات و آبزیان
- ۳۳- بررسی، ارزیابی و اظهار نظر کارشناسی در مورد مسائل فنی مربوط به بهره برداری از جنگلها و مراتع
- ۳۴- بررسی، ارزیابی و اظهار نظر کارشناسی در مورد مسائل فنی مربوط به بهره برداری از منابع آبزیان
- ۳۵- بررسی ارزیابی و اظهار نظر کارشناسی در مورد مسائل فنی مرتبط با حق آبه ها، قنوات و چاهها
- ۳۶- بررسی، ارزیابی، تشخیص خسارت و برآورد خسارت های مربوط به تبدیل و فرآوری محصولات کشاورزی
- ۳۷- بررسی، ارزیابی، تشخیص خسارت و برآورد خسارتهای ناشی از مصرف نهاده ها و ماشین های کشاورزی
- ۳۸- بررسی، ارزیابی، تشخیص خسارت و برآورد خسارت ناشی از آلودگی منابع آب و خاک
- ۳۹- بررسی، ارزیابی، تشخیص خسارت و برآورد خسارت وارده به مناطق چهارگانه محیط زیست
- ۴۰- بررسی، ارزیابی، تشخیص خسارت و برآورد خسارت ناشی از فعالیت و حضور حیات وحش در مزارع و باغات

۴۱- بررسی، ارزیابی، تشخیص خسارت و برآورد خسارت وارد شده به حیات وحش
۴۲- سایر مواردی که موضوعیت آن در ارتباط با بخش کشاورزی (کشاورزی، منابع طبیعی، محیط زیست، شیلات و آبیان) می باشد از طرف مراجع ذیربط به کارشناس رسمی سازمان ارجاع می گردد.

فصل هشتم- معرفی کارشناسان رسمی و نحوه پرداخت حق الزحمه:

ماده ۸۴- سازمان استان برای هر کارشناس رسمی پرونده جداگانه ای تشکیل و کلیه سوابق کارشناس را در آن نگهداری می شود.

تبصره - در صورت انتقال یک عضو از استانی به استان دیگر پرونده کارشناس رسمی وی به استان جدید منتقل می گردد.

ماده ۸۵- معاون برنامه ریزی و اشتغال و توسعه تشکلهای تخصصی سازمان استان موضوع درخواست کارشناس را در اولین جلسه شورای استان مطرح و براساس لیست نوبت کارشناسان رسمی هر گرایش فرد یا افراد واجد شرایط و میزان علی الحساب حق الزحمه مربوطه را با رعایت ماده ۶ آئین نامه اجرائی ماده ۳۲ قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشور به مرجع مذکور معرفی و اعلام می نماید.

تبصره - ابلاغ انجام کار کارشناسی به کارشناس رسمی منتخب پس از وصول فیش پرداخت علی الحساب حق الزحمه از طرف دستگاه و مرجع درخواست کننده به حساب سپرده دادگستری مرکز استان می باشد.

ماده ۸۶- معرفی کارشناسان رسمی به مرجع درخواست کننده صرفاً پس از درخواست کتبی و در چهارچوب آئین نامه اجرائی ماده ۳۲ قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشور و این دستورالعمل توسط سازمان استان انجام می پذیرد.

ماده ۸۷- ارجاع کار به کارشناسان رسمی سازمان استان براساس لیست نوبت که برای هر گرایش کارشناسی تنظیم می شود انجام می گردد.

تبصره ۱- سازمان استان مکلف است در دوره اول براساس قرعه کشی نسبت به تنظیم لیست نوبت برای کارشناسان رسمی که به اخذ پروانه کارشناسی نائل شده اند اقدام کند.

تبصره ۲- قرعه کشی در شورای استان و با نظارت شورای استان انجام می شود.

تبصره ۳- لیست کارشناسان رسمی جدید با قرعه کشی به انتهای لیست اضافه می گردد.

تبصره ۴- پس از ارجاع کار به کارشناس نوبت اول لیست نام ایشان از صدر لیست حذف و به انتهای لیست برای رعایت نوبت بعدی انتقال می یابد.

تبصره ۵- نام کارشناسان رسمی منتقله به استان دیگر در انتهای لیست نوبت کارشناسان رسمی استان گرایش جدید در گرایش مربوطه قرار خواهد گرفت.

ماده ۸۸- سازمان مرکزی می تواند با جمعبندی فهرست اسامی و مشخصات کارشناسان رسمی استانها در یک جلد گردآوری و منتشر کند.

ماده ۸۹- سازمان استان مکلف است فهرست اسامی و مشخصات کارشناسان رسمی استان با ذکر مشخصات شرح زیر مرتباً به سازمان مرکزی اعلام کند:

۱- نام، نام خانوادگی

۲- نام پدر

۳- شماره شناسنامه

- ۴- شماره نظام مهندسی
- ۵- شماره کارشناسی رسمی
- ۶- گرایش کارشناسی رسمی
- ۷- رشته تحصیلی

ماده ۹۰- سازمان استان مکلف است اسامی کلیه کارشناسان عضو خود را در هر گرایش، کارشناسی موضوع این دستورالعمل به تفکیک و به ترتیب الفبائی و با ذکر شماره کارشناس رسمی و شماره نظام مهندسی مرتب و در هر دوره برگزاری آزمون انتخاب کارشناس رسمی اطلاعات فهرست را به هنگام کند.

تبصره - سازمان استان می تواند فهرست و مشخصات کارشناسان رسمی خود را به صورت کتابچه تهیه و در اختیار مراجع درخواست کننده موضوع ماده ۳۲ قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشور در سطح استان قرار دهد.

ماده ۹۱- وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، نهادها، مراجع قضائی، نیروهای انتظامی، شرکتهای دولتی و سایر متقاضیان طبق ماده ۷ آئین نامه اجرائی ماده ۳۲ قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشور حق الزحمه کارشناس رسمی را به حساب سپرده دادگستری مرکز استان واریز و یک نسخه رسید پرداخت را به سازمان استان تحویل نمایند.

ماده ۹۲- دادگستری مرکز استان لازم است پس از اعلام سازمان استان مبنی بر اتمام و ارائه گزارش کارشناس رسمی به مرجع درخواست کننده نسبت به تأدیه حق الزحمه واریزی پس از کسر کسورات مربوط به حساب سازمان استان اقدام کند.

ماده ۹۳- حق السهم سازمان استان از حق الزحمه کارشناس رسمی پنج درصد می باشد که توسط دادگستری مرکز استان از مبلغ حق الزحمه کسر و به حساب سازمان استان واریز می گردد.

ماده ۹۴- سازمان استان مکلف است با هماهنگی دادگستری مرکز استان ظرف ۱۵ روز پس از تسلیم گزارش کارشناس رسمی به مرجع درخواست کننده نسبت به وصول حق الزحمه قطعی انجام کار کارشناسی از حساب سپرده دادگستری مرکز استان اقدام کند.

تبصره ۱- دادگستری مرکز استان پس از کسر کسورات مندرج در ماده ۷ آئین نامه اجرائی نسبت به تأدیه مانده حق الزحمه در وجه سازمان استان مربوطه اقدام می کند.

تبصره ۲- دادگستری مرکز استان فیش واریزی مالیات به حساب وزارت امور اقتصادی و دارائی و حق السهم سازمان استان را به سازمان استان جهت تأدیه به کارشناس رسمی مربوطه تسلیم می کند.

تبصره ۳- دادگستری مرکز استان تصویر فیش واریزی مالیات را در پرونده کارشناس ضبط می کند.

تبصره ۴- سازمان استان مکلف است در اجرای ماده ۷ آئین نامه اجرائی هماهنگی لازم را با دادگستری مرکز استان معمول و نحوه اجرای مفاد این ماده را مشخص و اجرائی کند

ماده ۹۵- کارشناس رسمی سازمان استان پس از اتمام کار کارشناسی اصل نظریه کارشناسی را در دو نسخه تنظیم و به سازمان استان رسماً تسلیم می کند سازمان استان پس از ثبت نظریه کارشناسی نسخه ای از آنرا به مرجع درخواست کننده تسلیم و نسخه دوم را در سوابق کارشناس رسمی ضبط میکند.

تبصره - سازمان استان قبل از تسلیم نسخه گزارش کارشناس رسمی به مرجع درخواست کننده لازم است از رعایت مقررات و الزامات مربوط به تهیه گزارش کارشناسی اطمینان حاصل کند.

ماده ۹۶- کارشناس رسمی موظف است گزارشش انجام کارشناسی پس از امضاء و ممهور نمودن به مهر به سازمان استان بطور رسمی تسلیم کند.

ماده ۹۷- در مهر کارشناس رسمی درج موارد زیر ضروری می باشد.

۱- نام و نام خانوادگی کارشناس رسمی

۲- شماره کارشناس رسمی

۳- عنوان گرایش کارشناسی

ماده ۹۸- سازمان استان پس از ثبت گزارش کارشناس رسمی در دفاتر خاص گزارش را به مرجع درخواست کننده بطور رسمی ارسال می کند.

ماده ۹۹- حق الزحمه کارشناسان رسمی سازمان نظام مهندسی کشور در مواردی که نسبت به امور کارشناسی در حدود صلاحیت خود اعلام نظر می کنند از طرف مراجع درخواست کننده طبق مفاد ماده ۶ آئین نامه اجرائی برابر مقررات و تعرفه دستمزد کارشناسان رسمی دادگستری خواهد بود.

ماده ۱۰۰- کارشناسان فقط از یک ردیف تعرفه حق الزحمه استفاده خواهند کرد.

تبصره ۱- در مواردی که انجام عمل کارشناسی از دو یا چند جزء ترکیب شده باشد حق الزحمه براساس تعرفه اجزاء انجام عمل کارشناسی تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- در مواردی که تعیین ارزش موضوع مورد کارشناسی مربوط به حداقل سه سال قبل باشد برای هر سال مزاد بر مدت فوق به میزان ده درصد به تعرفه حق الزحمه اضافه می گردد.

ماده ۱۰۱- چنانچه موضوع کارشناسی از مواردی باشد که برای آن طبق ماده ۶ آئین نامه اجرائی ماده ۳۲ قانون تأسیس تعرفه کارشناسی تعیین نشده باشد کارشناس رسمی انتخاب شده مراتب را به همراه برآورد هزینه به سازمان استان اعلام می نماید تا پس از تأیید و تعهد مرجع درخواست کنند مبنی بر پرداخت هزینه های کارشناسی با اعلام کتبی سازمان استان نسبت به انجام کار کارشناسی اقدام کند.

ماده ۱۰۲- در مواردی که انجام امور کارشناسی مستلزم مسافرت به خارج از شهر و اقامت در محل داشته باشد مرجع درخواست کننده ملزم به پرداخت فوق العاده مأموریت و حق بیتوته و هزینه سفر مطابق ضوابط مندرج در آئین نامه اداری و استخدامی مربوط به کارکنان سازمان نظام مهندسی کشور می باشد.

ماده ۱۰۳- در مواردی که برای موضوع کارشناسی تعرفه حق الزحمه توسط قانون کارشناسان رسمی دادگستری تعیین نشده است. حق الزحمه کارشناس رسمی سازمان استان بر مبنای تعرفه های مشابه و توسط سازمان استان تعیین و اعلام می گردد.

ماده ۱۰۴- در صورت انجام کار کارشناسی توسط گروه کارشناسی سازمان استان لازم است در زمان ارجاع کار میزان حق الزحمه هر یک از کارشناسان عضو گروه را مشخص کند.

ماده ۱۰۵- چنانچه کارشناس معرفی شده برای انجام کار کارشناسی خود نیاز به استفاده از ابزار، لوازم، نرم افزارها، مدارک یا انجام آزمایشهای ضروری یا استفاده از خدمات فنی و مشورتی متخصصین دیگر داشته باشد مراتب را همراه با برآورد هزینه به سازمان استان اعلام و پس از تأیید سازمان استان و تعهد پرداخت هزینه های اضافه مترتب بر آنها از ناحیه دستگاهها و متقاضیان و مراجع درخواست کننده و اعلام کتبی سازمان استان کارشناس می تواند در زمینه تهیه امکانات یا استفاده از خدمات اقدام کند.

ماده ۱۰۶- چنانچه کارشناس رسمی سازمان استان در ضمن انجام امور کارشناسی و قبل از ارائه نظریه به دلایل تخلف، محکومیت، عدم توانائی، ابطال عضویت سازمان، ابطال پروانه کارشناسی و یا استعفاء از کار کارشناسی شرایط انجام کار کارشناسی را از دست بدهد بابت خدماتی که انجام داده حق الزحمه ای به وی پرداخت نخواهد شد. تبصره - چنانچه در صورت فوت یا شرایط جسمی و روانی، ادامه کار کارشناسی کارشناس رسمی متوقف شود حق الزحمه او به نسبت میزان کاری که انجام داده و حسب مورد به وی، وارث یا قیم وی قابل پرداخت و ادامه کار کارشناسی جهت انجام به کارشناس دیگری ارجاع می گردد.

ماده ۱۰۷- دریافت هر گونه وجه یا مالی از اشخاص ذینفع غیر آنچه مراجع قضائی تعیین می کند یا طبق مفاد ماده ۶ آئین نامه اجرائی ماده ۳۲ قانون تأسیس مشخص شده است ممنوع و با متخلف براساس مقررات انتظامی سازمان برخورد خواهد شد.

ماده ۱۰۸- در صورت انتقال وظایف کارشناسی به شخص یا اشخاص دیگر موضوع بند ۱۳ ماده ۷۶ این دستورالعمل توسط کارشناس رسمی علاوه بر شمول مجازات انتظامی حق الزحمه ای به وی پرداخت نمی گردد.

فصل نهم - نحوه رسیدگی به تخلفات کارشناسان رسمی:

ماده ۱۰۹- رسیدگی به تخلفات انتظامی کارشناسان رسمی سازمان در انجام امور محوله به استناد ماده ۸ آئین نامه ماده ۳۲ قانون تأسیس سازمان بعهده هیأت های بدوی و عالی انتظامی سازمان موضوع ماده ۳۰ قانون تأسیس سازمان نظام مهندسی کشور می باشد که در چارچوب آئین نامه اجرایی ماده مذکور به آنها رسیدگی و مبادرت به صدور رأی می نماید و آرای بدوی قابل تجدید نظر در هیأت عالی انتظامی سازمان نظام مهندسی کشور میباشد. محکومیت انتظامی در امور کارشناسی به کانون کارشناسان رسمی دادگستری نیز اعلام و در پرونده کارشناسان رسمی نیز درج خواهد شد. تبصره ۱- هیأت های بدوی و عالی انتظامی صرفاً حسب مورد و با رعایت مجازاتهای مندرج در آئین نامه اجرائی ماده ۳۰ قانون تأسیس می توانند در مورد تخلفات کارشناسان رسمی نسبت به پروانه کارشناس رسمی اعلام رأی نمایند. تبصره ۲- هر گونه محرومیت از استفاده از پروانه کارشناس رسمی به منزله محرومیت از انجام کار کارشناسی رسمی می باشد.

پیوست ۱

مواد ۲۵۷ الی ۲۶۹ قانون آئین دادرسی مدنی مصوب ۷۹/۱/۲۹

۱- ماده ۲۵۷- دادگاه می تواند رأساً یا به درخواست هر یک از اصحاب دعوا قرار ارجاع امر به کارشناس را صادر نماید. در قرار دادگاه، موضوعی که نظر کارشناس نسبت به آن لازم است و نیز مدتی که کارشناس باید اظهار عقیده کند، تعیین می گردد.

۲- ماده ۲۵۸- دادگاه باید کارشناس مورد وثوق را از بین کسانی که دارای صلاحیت در رشته مربوط به موضوع است، انتخاب نماید و در صورت تعدد آنها به قید قرعه انتخاب می شود. در صورت لزوم تعدد کارشناسان عده منتخبین باید فرد باشد تا در صورت اختلاف نظر اکثریت ملاک عمل قرار گیرد.

تبصره - اعتبار نظر اکثریت در صورتی است کارشناسان از نظر تخصص با هم مساوی باشند.

۳- ماده ۲۵۹- ایداع دستمزد کارشناس به عهده متقاضی است و هر گاه ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ آنرا پرداخت نکند کارشناسی از عداد دلایل وی خارج می شود. هر گاه قرار کارشناسی به نظر دادگاه باشد و دادگاه نیز نتواند بدون انجام کارشناسی انشای رأی نماید، پرداخت دستمزد کارشناسی مرحله بدوی به عهده خواهان و در مرحله تجدید نظر به عهده تجدید نظر خواه است، در صورتیکه در مرحله بدوی دادگاه نتواند بدون نظر کارشناس حتی با سوگند نیز حکم صادر نماید دادخواست ابطال می گردد و اگر در مرحله تجدیدنظر باشد تجدیدنظرخواهی متوقف ولی مانع اجرای حکم بدوی نخواهد بود.

۴- ماده ۲۶۰- پس از صدور قرار کارشناسی و انتخاب کارشناس و ایداع دستمزد، دادگاه به کارشناس اخطار می کند که ظرف مهلت تعیین شده در قرار کارشناسی نظر خود را تقدیم نماید. وصول نظر کارشناس به طرفین ابلاغ خواهد شد، طرفین می توانند ظرف یک هفته از تاریخ ابلاغی به دفتر دادگاه مراجعه کنند و با ملاحظه نظر کارشناس چنانچه مطلبی دارند نفیاً یا اثباتاً بطور کتبی اظهار نمایند. پس از انقضای مدت یاد شده دادگاه پرونده را ملاحظه و در صورت آماده بودن مبادرت به انشای رأی می نماید.

۵- ماده ۲۶۱- کارشناس مکلف به قبول امر کارشناسی که از داده به او ارجاع شده می باشد مگر این که دارای عذری باشد که به تشخیص دادگاه موجه شناخته شود در این صورت باید قبل از مباشرت به کارشناسی مراتب را بطور کتبی به دادگاه اعلام دارد. موارد معذور بودن کارشناس همان موارد معذور بودن دادرسی است.

۶- ماده ۲۶۲- کارشناس باید در مدت مقرر نظر خود را کتباً "تقدیم دارد مگر اینکه موضوع از اموری باشد که اظهار نظر در آن مدت میسر نباشد. در این صورت به تقاضای کارشناس دادگاه مهلت مناسب دیگری تعیین و به کارشناس و طرفین اعلام می کند. در هر حال اظهار نظر کارشناس باید صریح و موجه باشد. هر گاه کارشناس ظرف مدت معین نظر خود را کتباً تقدیم دادگاه ننماید کارشناس دیگری تعیین می شود چنانچه قبل از انتخاب یا اخطار به کارشناس دیگر نظر کارشناس به دادگاه واصل شود، دادگاه به آن ترتیب اثر می دهد و تخلف کارشناس را به مرجع صلاحیت دار اعلام می دارد.

۷- ماده ۲۶۳- در صورت لزوم تکمیل تحقیقات یا اخذ توضیح از کارشناس دادگاه موارد تکمیل و توضیح را در صورت مجلس منعکس و به کارشناس اعلام و کارشناس را برای ادای توضیح دعوت می نماید. در صورت عدم حضور کارشناس جلب خواهد شد. هر گاه پس از اخذ توضیحات دادگاه کارشناسی را ناقص تشخیص دهد قرار تکمیل آن را صادر و به همان کارشناس یا کارشناس دیگر محول می نماید.

۸- ماده ۲۶۴- دادگاه حق الزحمه کارشناس را با رعایت کمیت و کیفیت و ارزش کار تعیین می کند. هر گاه بعد از اظهار نظر کارشناس معلوم گردد که حق الزحمه تعیین شده متناسب نبوده است، مقدار آن را بطور قطعی تعیین و دستور وصول آن را می دهد.

۹- ماده ۲۶۵- در صورتی که نظر کارشناس با اوضاع و احوال محقق و معلوم مورد کارشناسی مطابقت نداشته باشد دادگاه به آن ترتیب اثر نخواهد داد.

۱۰- ماده ۲۶۶- اگر یکی از کارشناسان در موقع رسیدگی و مشاوره حاضر بوده ولی بدون عذر موجه از اظهار نظر با حضور در جلسه یا امضا امتناع نماید، نظر اکثریت کارشناسانی که از حیث تخصص با هم مساوی باشند ملاک عمل خواهد بود. عدم حضور کارشناس یا امتناعش از اظهار نظر یا امضای رأی باید از طرف کارشناسان دیگر تصدیق و به امضاء برسد.

۱۱- ماده ۲۶۷- هر گاه یکی از اصحاب دعوا که از تخلف کارشناس متضرر شده باشد در صورتیکه تخلف کارشناس سبب اصلی در ایجاد خسارات به متضرر باشد می تواند از کارشناس مطالبه ضرر نماید. ضرر و زیان ناشی از عدم النفع قابل مطالبه نیست.

۱۲- ماده ۲۶۸- طرفین دعوا در هر مورد که قرار رجوع به کارشناس صادر می شود می توانند قبل از اقدام کارشناس یا کارشناسان منتخب کارشناس یا کارشناسان دیگری را با تراضی انتخاب و به دادگاه معرفی نمایند. در این صورت کارشناس مرضی الطرفی به جای کارشناس منتخب دادگاه برای اجرای قرار کارشناسی اقدام خواهد کرد. کارشناسی که به تراضی انتخاب می شود ممکن است غیر از کارشناس رسمی باشد.

۱۳- ماده ۲۶۹- اگر لازم باشد که تحقیقات کارشناسی در خارج از مقر دادگاه رسیدگی کننده اجرا شود و طرفین کارشناس را با تراضی تعیین نکرده باشند، دادگاه می تواند انتخاب کارشناسرا به طریقه قرعه به دادگاهی که تحقیقات در مقر آن دادگاه اجرا می شود واگذار نماید.

پیوست ۲

مواد ۹۲، ۹۱ و ۲۶۱ قانون آئین دادرسی مدنی مصوب ۷۹/۱/۲۹

- ۱- ماده ۹۱- دادرسی در موارد زیر باید از رسیدگی امتناع نموده و طرفین دعوا نیز می توانند او را رد کنند.
 - الف - قرابت نسبی یا سببی تا درجه سوم از هر طبقه بین دادرسی با یکی از اصحاب دعوا وجود داشته باشد.
 - ب - دادرسی قیام یا مخدوم یکی از طرفین باشد و یا یکی از طرفین مباشر یا متکفل امور دادرسی یا همسر او باشد.
 - ج - دادرسیا همسر یا فرزند او ، وارث یکی از اصحاب دعوا باشد.
 - د - دادرسی سابقاً در موضوع دعوی اقامه شده به عنوان دادرسی یا داور یا کارشناس یا گواه اظهار نظر کرده باشد.
 - ه - بین دادرسی و یکی از طرفین و یا همسر یا فرزند او دعوی حقوقی یا جزایی مطرح باشد و یا در سابق مطرح بوده و از تاریخ صدور حکم قطعی دو سال نگذشته باشد.
 - و - دادرسی یا همسر یا فرزند او دارای نفع شخصی در موضوع مطروح باشند.
- ۲- ماده ۹۲- در مورد ماده ۹۱ دادرسی پس از صدور قرار امتناع از رسیدگی با ذکر جهت رسیدگی نسبت به مورد را به دادرسی یا دادرسان دیگر دادگاه محول می نماید. چنانچه دادگاه فاقد دادرسی به تعداد کافی باشد پرونده را برای تکمیل دادرسان یا ارجاع به شعبه دیگر نزد رئیس شعبه اول ارسال می دارد و در صورتی که دادگاه فاقد شعبه دیگر باشد پرونده را به نزدیکترین دادگاه هم عرض ارسال می نماید.
- ۳- ماده ۲۶۲- کارشناس باید در مدت مقرر نظر خود را کتباً تقدیم دارد مگر اینکه موضوع از اموری باشد که اظهار نظر در آن مدت میسر نباشد. در این صورت به تقاضای کارشناس دادگاه مهلت مناسب دیگری تعیین و به کارشناس و طرفین اعلام می کند. در هر حال اظهار نظر کارشناس باید صریح و موجه باشد. هر گاه کارشناس ظرف مدت معین نظر خود را کتباً تقدیم دادگاه ننماید کارشناس دیگری تعیین می شود چنانچه قبل از انتخاب یا اخطار به کارشناس دیگر نظر کارشناس به دادگاه واصل شود، دادگاه به آن ترتیب اثر می دهد و تخلف کارشناس را به مرجع صلاحیت دار اعلام می دارد.